

Första söndagen i fastan

(Invocavit.*)

Predikan på distans 2021-02-21.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Kampen mot frestelsen.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du genom Anden och ordet vill föra oss till himmelen. Vi ber att djävulen inte skall fresta oss så att vi överger ordet utan att vi får nåd att stå honom emot, fasta i tron. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Matt. 4:1-11 Jesus frestas i öknen.

1 Vid den tiden fördes Jesus av Anden ut i öknen för att frestas av djävulen. 2 När han hade fastat i fyrtio dagar och fyrtio nätter blev han till slut hungrig. 3 Då kom frestaren fram och sade till honom: "Om du är Guds Son, så befall att de här stenarna blir bröd." 4 Jesus svarade: "Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun."

5 Då tog djävulen med honom till den heliga staden och ställde honom på tempelmurens krön 6 och sade: "Om du är Guds Son, så kasta dig ner! Det står ju skrivet: Han ska befälla sina änglar, och de ska bära dig på sina händer så att du inte stöter din fot mot någon sten." 7 Jesus sade till honom: "Det står också skrivet: Du ska inte fresta Herren din Gud."

8 Sedan tog djävulen med honom upp på ett mycket högt berg och visade honom världens alla riken och deras härlighet, 9 och han sade till honom: "Allt detta ska jag ge dig, om du faller ner och tillber mig." 10 Då sade Jesus till honom: "Gå bort, Satan! Det står skrivet: Herren din Gud ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna." 11 Då lämnade djävulen honom, och änglar kom fram och betjänade honom.

Predikan sammanfattas i tre punkter.

1. Otrons människor frestas inte av djävulen.
2. Guds barn frestas på många sätt av djävulen.
3. Kristus övervinner alla djävulens frestelser.

1. Otrons människor frestas inte av djävulen

Att de inte frestas beror på att de redan är i djävulens rike. *"Hela världen är i den ondes våld"* skriver aposteln Johannes (1 Joh. 5:19). Den bibliska innebörden av ordet frestelse är *lockelse till synd*. Ordet kan också betyda *prövning*. Visst är det sant att människor i allmänhet utsätts för många prövningar. Sjukdomar, naturkatastrofer, kriminalitet och krig härjar. Många blir arbetslösa och somliga har svårt att få mat för dagen. Andra drabbas av ovänskap, olyckor, ensamhet och till sist kommer alltid den obevekliga döden. Allt detta är svåra prövningar, men inte vad Bibeln kallar frestelser.

Den första egentliga frestelsen var när djävulen, den gamle ormen, lockade Adam och Eva till synd. De levde först i harmoni och gemenskap med Gud i lustgården. Men så kom djävulen, som var en fallen ängel. Han lockade först Eva att äta av den förbjudna frukten. Han lockade med att människorna skulle *bli som Gud* om de åt av

frukten. Men Gud hade sagt att straffet skulle vara döden. Djävulens frestelse bestod i att han ifrågasatte Guds ord. Han kom med de frestande orden: *Skulle Gud ha sagt?*

Så lockade Satan människorna till synd, och de föll för frestelsen. Synden och döden kom in i världen. Därför är nu alla människor av naturen **i den ondes våld**.

Men när människan väl är under djävulens makt behöver han inte fresta dem längre. Tvärtom låter djävulen alla människor leva sina liv som de vill, bara de inte lyssnar på Herren och hans ord. Djävulen ser till att människorna blir högmodiga och nöjda med sig själva eller tvärtom att de blir missmodiga och förtvivlade. I båda fallen håller han dem i sitt fasta grepp i otrons rike. Jesus beskriver otrons människor i berättelsen om den rike bonden. Han säger:

"En rik mans åkrar hade gett god skörd. Han frågade sig själv: Vad ska jag göra? Jag har ingen plats för mina skördar. Så här ska jag göra, tänkte han: Jag river mina lador och bygger större, och där samlar jag all min säd och allt mitt goda. Sedan ska jag säga till mig själv: Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt. Ät, drick och var glad. Men Gud sade till honom: Din dåre! I natt ska din själ avkrävas dig. Vem ska då få det du har samlat? Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud" (Luk. 12:16-20).

Så länge människan är i otrons tillstånd utsätts hon inte för djävulens frestelser. Hon lever ju i synden och har inget emot det. Visst driver djävulen ibland vissa människor att gå längre och längre i sin ogudaktighet. Den som börjar med småstöld blir så småningom en förhärdad förbrytare och kanske en mördare. Också ärliga och anständiga människor lockas ibland av djävulen att börja ljuga, begå äktenskapsbrott eller på annat sätt avvika från vad som är rätt och riktigt. Vi säger att även den som är ärlig frestas att synda. Men vi ska då komma ihåg att egenrättfärdigheten och högmodet hör till de allra värsta synderna. Oberoende av om en människa lever ett till det yttre anständigt liv eller ett liv i uppenbar synd, otukt och kriminalitet så är hon en fånge i djävulens rike. Därför var inte fariséer och skrifflärde inför Gud bättre än publikaner och skökor. *Hela världen är i den ondes våld.*

2. Guds barn frestas på många sätt av djävulen.

När en människa har blivit omvänd försöker djävulen på olika sätt att fresta henne till synd. Han mål är då att vi ska avfalla från tron. Aposteln Judas blev t.ex. först frestad att börja "låna" pengar i kassan som han hade hand om (Joh. 12:4-6). Så blev penningbegäret värre och värre. Han blev en riktig tjuv under from täckmantel. Till sist lockades han av penningbegäret att förråda sin Herre och Mästare för trettio silverpenningar (Matt. 26:15) Kanske Judas tänkte att det inte var så farligt om soldaterna kom och fängslade Jesus. Han var ju Messias och kunde lätt göra så att han blev fri igen. Det viktiga var att Judas själv skulle få en stor summa pengar. Så blev Mammon hans avgud, som förde honom i fördärvet. När hans sedan såg att Jesus blev fängslad och dömd och skulle korsfästas ångrade han sig förfärligt. Men det var inte en ånger som drev honom att be om förlåtelse utan en ånger till förtvivlan. Så begick han självmord och djävulen hade för alltid vunnit honom tillbaka till sitt rike (Matt. 27:3-5).

Jakob skriver:

Ingen som blir frestad ska säga: "Det är Gud som frestar mig." Gud frestas inte av det onda och frestar inte heller någon. Var och en som frestas dras och lockas av sitt eget begär. När sedan

begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullmogen föder den död. Bedra inte er själva, mina älskade bröder (Jak. 1:13-16).

Det är inte pengarna i sig själva som är det onda, utan begäret efter pengar. När en kristen börjar tänka mer och mer på sitt eget välstånd, på vikten av ett välbetalt arbete, en fin bostad och många ägodelar hamnar han lätt under penningbegärets och girighetens frestelse. Det kan också vara så att den som är mycket fattig drivs att börja stjäla eller förfalska och begå andra brott för att få pengar. Också den som är mycket rik kan vara fast i det ständiga begäret efter mer och mer pengar. Bakom detta står också begäret efter makt och inflytande. Gud vill ju att en kristen skall offra av de pengar han har till att också hjälpa andra människor och till kyrkans bästa. Vi skall använda allt vi har till Guds ära. Men många kristna frestas att för penningbegärets skull lämna korsets och försakelsens väg och bara tänka på sig själva. Frestelsen är inte synd i sig själv. Men när vi ger efter för frestelsen syndar vi. Då börjar vi att dyrka Mammon istället för Gud. Aposteln skriver:

Kärlek till pengar är en rot till allt ont. I sitt begär efter pengar har vissa kommit bort från tron och vållat sig själva mycket lidande (1 Tim. 6:10).

Och Jesus själv säger:

Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre, eller hålla fast vid den ene och förakta den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon (Matt. 6:24)

En annan frestelse är att den kristne frestas till otukt. Kung David föll för denna frestelse när han blev uppfylld av begär till soldaten Urias hustru Bat-Seba.

Då hände det en kväll, när David hade stigit upp från sin bädd och gick omkring på taket till det kungliga palatset, att han från taket fick se en kvinna som badade. Kvinnan var mycket vacker. David sände bud och hörde sig för om kvinnan. ”Det är Bat-Seba, dotter till Eliam och hustru till hetiten Uria”, sade man. David sände då några män för att hämta henne. Hon kom till honom, och han låg med henne (2 Sam. 11:2-4)

När detta hade skett frestade djävulen David till att begå ännu en fruktansvärd synd. För att hans äktenskapsbrott inte skulle upptäckas sände han Uria längst fram i kriget för att han skulle bli dödad. David gav också befallning till sin befälhavare att soldaterna skulle dra sig tillbaka så att Uria blev ensam med fienden och säkert skulle dö. Så skedde också. Så hade David blivit både en äktenskapsbrytare och en mördare. Innan detta skedde hade han varit en from man som trodde på Gud och fruktade honom. Ja, han var en Guds profet som predikade och skrev många underbara psalmer. Men nu avföll han genom att han följde djävulens frestelse till otukt. Han skulle också ha gått evigt förlorade om inte Gud i sin nåd hade sänt profeten Natan som strängt tillrättvisade David. Han sade: *”Varför har du då föraktat Herrens ord och gjort det som är ont i hans ögon? Du har dödat hetiten Uria med svärd och tagit hans hustru till hustru åt dig”* När då David ångrade sig gjorde han inte som Judas utan bad om förlåtelse och kom tillbaka till Herren. Det står: *Då sade David till Natan: ”Jag har syndat mot Herren.” Natan sade till David: ”Så har också Herren förlåtit dig din synd. Du ska inte dö (2 Sam. 12:9,13).*

En tredje slags frestelse är att en kristen frestas av djävulen att försumma Guds ord. I sin liknelse om fyra handa sädesåker säger Jesus: *Såden är Guds ord. De vid vägen är de som hör ordet, men sedan kommer djävulen och tar bort det ur deras hjärtan så att de inte kan tro och*

bli frälsta (Luk. 8:11f). När en kristen inte längre regelbundet läser Guds ord och lyssnar på predikan kommer djävulen och tar bort ordet ur hjärtat. Jesus säger vidare: *De på stenig mark är de som tar emot ordet med glädje när de hör det, men de saknar rot. De tror bara för en tid, och i frestelsens stund kommer de på fall (Luk. 8:13).*

Ett bibliskt exempel är *magikern Simon* som genom Filippus predikan hade kommit till tro. Han blev döpt och höll sig sedan ständigt till Filippus (Apg. 8:9ff). Det som kom Simon att falla för djävulens frestelse var att han såg de underverk som skedde genom Filippus. Det står att han *"blev utom sig av häpnad när han såg de stora tecken och kraftgärningar som skedde"* (v. 13). Simon hade verkligen tagit emot ordet med glädje. Men det saknade rot. Han höll sig inte stadigt till ordet utan lockades tillbaka till synden. Som trollkarl hade han ju själv säkert utfört många märkliga ting. Lockelsen blev nu att kunna göra lika märkliga saker som Filippus och apostlarna gjorde. Det var begäret efter andlig makt och andlig sensation som grep honom. *Men när Simon såg att Anden gavs genom apostlarnas handpåläggning, kom han till dem med pengar och sade: "Ge den kraften till mig också, så att den jag lägger händerna på får den helige Ande. (v. 18f).* Lockelsen till andligt högmod och sensation är särskilt stor bland dem som är andliga ledare. När många människor strömmar till och det sker märkliga ting blir frestelsen stor att kunna framträda som en stor och märklig andlig ledare. Den frestelsen drabbade nu Simon och lockade honom tillbaka till hans gamla, syndiga liv igen.

Petrus sade till honom: "Till fördärvet med dig och dina pengar, om du tror att Guds gåva kan köpas för pengar! Du har ingen del eller lott i den här saken, för ditt hjärta är inte uppriktigt inför Gud. Omvänd dig därför från din ondskas och be till Herren så att han, om möjligt, förlåter dig vad du tänker i ditt hjärta (v. 20-22).

3. Kristus övervinner alla djävulens frestelser.

En kristen kan aldrig övervinna djävulens tusentals frestelser i egen kraft. Därför skall vi vända oss till Jesus, som med sin gudomliga makt redan har besegrat djävulen. När han frestades i vår text och lockades att följa djävulen stod han fast och hänvisade hela tiden till Guds ord. Han frestades först att göra stenar till bröd. Det var frestelsen att sätta våra fysiska behov före Guds ord. Jesus svarade då djävulen:

Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun (v. 4).

När vi frestas av begäret efter pengar och ägodelar skall vi stå emot och övervinna frestelsen genom att tänka på Jesu ord och förtrösta på det. Han övervann denna frestelse och i tron på honom kan också vi vinna seger när djävulen frestar oss att försumma Guds ord i alla våra bekymmer för mat, kläder och pengar. Då får vi istället lita på att Herren försörjer oss och ger oss allt vad vi behöver. Han som försörjer varje liten fågel kommer också att försörja oss.

Nästa frestelse Jesus utsattes för var den andliga frestelsen att göra sensation och bevisa att han var Messias genom att kasta sig ner från tempelmurens krön. Änglarna skulle ju då komma och hjälpa honom! Djävulen framhöll Guds eget ord: *Det står ju skrivet: Han ska befälla sina änglar, och de ska bära dig på sina händer så att du inte stöter din fot mot någon sten (v. 6).* När vi frestas till andligt högmod skall vi minnas hur Jesus övervann denna frestelse. Han sade: *"Det står också skrivet: Du ska inte fresta Herren din Gud." (5 Mos. 6:16).* Jesus bemötte den bibelsprängde djävulen med hans eget vapen.

Så försöker djävulen alltid få oss att missförstå Guds ord och använda det fel. Men Guds löften är inte till för att vi skall använda dem i vårt andliga högmod. Vi skall istället göra som Johannes döparen och glädja oss över att Jesus blir ärad medan vi själva intar en obetydlig plats. Genom att Jesus har segrat över denna frestelse kan också vi segra när djävulen frestar oss till andligt högmod.

Den sista frestelsen var att djävulen skulle ge Jesus jordisk makt och ära om han bara föll ned och tillbad honom. Detta är den svåraste frestelsen. Varje människa vill bli framgångsrik, betydelsefull och mäktig. Ju mer makt någon får desto mer vill han ha. Det kan vara fråga om makt i den egna familjen, kyrkan, på arbetsplatsen eller inom politiken. Djävulen ger gärna människor sådan makt, men villkoret är att de lämnar tron på Jesus och istället tillber djävulen. Det sker när en människa går emot Guds ord medvetet. Det kan vara frågan om att undvika hån, förakt och förföljelse genom att kompromissa med den kristna läran och säga det som människor vill höra istället. Det kan också vara att man går samman med sådana kyrkor som lär eller tolererar falsk lära inom sig. Detta sker ofta för att man inte vill vara en liten, föraktad hop utan istället bli en stor och mäktig kyrka. Men priset är då att man överger Bibelns rena och klara lära om kyrkogemenskapen. Gud har ju befallt oss att inte tillåta någon falsk lära i kyrkan. Om vi då ändå med öppna ögon gör detta kommer vi att tillbedja djävulen istället för Gud. För att stå emot denna frestelse skall vi se hur Jesus gjorde. Han säger:

Gå bort, Satan! Det står skrivet: Herren din Gud ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna.” (v. 10).

Det är inte lätt att följa Jesus på denna punkt om det innebär att man måste bryta med vänner och kanske egna familjemedlemmar när det gäller den andliga gemenskapen. Men när det gäller tron måste vi välja. *Ingen kan tjäna två herrar*, säger Jesus. *Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre, eller hålla fast vid den ene och förakta den andre (Matt. 6:24).* När vi märker djävulens frestelse att gå en felaktig väg som strider mot tron skall vi be till Herren om kraft att följa honom och säga om den falska vägen: *Gå bort, Satan! Det står skrivet: Herren din Gud ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna.*

Vi kan endast övervinna djävulens frestelser på grund av att Jesus själv redan har övervunnit dem. Han har fullkomligt uppfyllt lagen i vårt ställe och tagit alla våra synder på sig. När vi därför stapplar och faller i frestelsens stund skall vi inte förtvivla utan vända tillbaka till Herren i ånger och tro och lita på hans förlåtelse. Aposteln säger:

Ingen annan frestelse har drabbat er än vad människor får möta. Och Gud är trofast, han ska inte tillåta att ni frestas över er förmåga. Samtidigt med frestelsen kommer han också att ge en utväg, så att ni kan härda ut (1 Kor.10:13).

Vi skall därför dagligen be med orden i Herrens egen bön: *Inled oss icke i frestelse utan fräls oss ifrån ondo.* Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

* Dagens latinska namn *Invocavit* (Han åkallar mig) kommer från denna söndags antifon (Ps. 91:15). Denna bibelvers lyder enligt Folkbibelns och Vulgatas översättningar lyder så här:

Han ropar till mig
och jag svarar honom.
Jag är med honom i nöden,
jag ska rädda honom
och ge honom ära.

Invocabit me et exaudiam eum;
Cum ipso ero in tribulatione,
Eripiam eum et honorabo eum.